

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyka i filozofia nowych technologii - wykład, PG_00198193						
Kierunek studiów	Administracja (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Tomasz Widłak				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie przez studentów aparatu pojęciowego oraz zdobycie kompetencji analitycznych, które są niezbędne lub pomocne do identyfikowania, opisu i oceny problemów etycznych związanych z wdrażaniem i stosowaniem nowych technologii w administracji publicznej i sądownictwie, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania sztucznej inteligencji przy decyzjach stosowania prawa.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ADMINMU2_K03] jest gotów do odpowiedzialnego wykonywaniu zawodu, z poszanowaniem norm etycznych, w tym na stanowiskach, które wymagają uzyskania tytułu zawodowego magistra, w administracji publicznej oraz w innych podmiotach na stanowiskach związanych z działalnością administracyjną i stosowaniem prawa w określonych domenach życia społecznego i gospodarczego	zna i rozumie normy etyczne i regulacyjne związane z zastosowaniem narzędzi sztucznej inteligencji w administracji publicznej ze szczególnym uwzględnieniem procesu stosowania prawa	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ADMINMU2_U05] potrafi ocenić poziom swojej wiedzy i umiejętności, a także rozumie potrzebę stałego uczenia się oraz rozwijania swoich profesjonalnych umiejętności przy wykorzystywaniu różnych źródeł i narzędzi temu służących	potrafi formułować argumenty etyczne w języku zrozumiałym dla prawników i decydentów	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ADMINMU2_W03] zna i rozumie aktualne dylematy dotyczące funkcjonowania administracji oraz stosowania w sferze państwa, administracji oraz gospodarki instytucji prawa, w tym w kontekście tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, z szczególnym uwzględnieniem regulacji prawa nowych technologii	potrafi samodzielnie identyfikować dylematy etyczne w procesach cyfryzacji usług publicznych	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[ADMINMU2_K01] mając świadomość roli wiedzy w rozwiązywaniu problemów z zakresu organizacji i funkcjonowania administracji oraz stosowania prawa w wybranych domenach życia społecznego i gospodarczego jest gotów krytycznie myśleć i oceniać merytoryczne treści, w tym treści norm prawnych, oraz korzystać z wiedzy eksperckiej	potrafi krytycznie oceniać rozwiązania technologiczne z perspektywy wartości konstytucyjnych i praw człowieka	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
Treści przedmiotu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tradycje etyczne wobec technologii. Utylitaryzm, deontologia, etyka cnót i etyka troski zastosowanie do problemów technologicznych. 2. Filozofia techniki. Determinizm technologiczny i konstruktywizm społeczny. Polityczność artefaktów. Mediacja technologiczna. 3. Odpowiedzialność moralna w systemach złożonych. Problem wielu rąk (van de Poel). Odpowiedzialność rozproszona a etos służby publicznej. 4. Sztuczna inteligencja w decyzjach administracyjnych. Automatyzacja decyzji, granice dopuszczalności, prawo do uzasadnienia decyzji. 5. Stronniczość algorytmiczna i sprawiedliwość. Fairness w ujęciu technicznym i filozoficznym. Profilowanie obywateli a zasada niedyskryminacji. 6. Wyjaśnialność AI i luka odpowiedzialności. Explainable AI (XAI). Problem atrybucji odpowiedzialności za błąd algorytmu. 7. Cnoty urzędnika i sędziego w środowisku AI. Techno-legal virtues. Aretologia zawodowa w kontekście systemów wspomagających decyzje. 8. Filozoficzne koncepcje prywatności. Kontekstowa integralność informacji. Etyka informacyjna. Prywatność a autonomia. 9. Nadzór cyfrowy i kapitalizm inwigilacji. Social credit. Biometria w administracji. Smart city jako środowisko nadzoru. 10. Ochrona danych osobowych: wymiar etyczny. Model notice and consent w relacji obywatel-państwo. 11. Transformacja cyfrowa administracji publicznej. Wykluczenie cyfrowe jako problem sprawiedliwości. Dostępność i pomocniczość. 12. Value-sensitive design w sektorze publicznym. Wbudowywanie wartości w architekturę systemów. Dezinformacja, deepfakes i zaufanie instytucjonalne. 13. Regulacja AI - założenia etyczne. Klasyfikacja ryzyka. Jurydyzacja technologii w perspektywie Habermasowskiej. Zasada ostrożności vs. proactionary principle. 14. Transhumanizm, ulepszanie (human enhancement) i granice człowieczeństwa. Prawo do udziału w korzyściach z postępu technologicznego (art. 15 ICESCR). 15. Podsumowanie: języki etyki technologii. Język praw, cnót, wartości i ryzyka. Globalna sprawiedliwość technologiczna. Perspektywy dla prawa i administracji. 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu użytkowania technologii cyfrowych		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywność na zajęciach	51.0%	10.0%
	test	51.0%	40.0%
	zadanie warsztatowe / praca w grupie / debata	51.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Chojnowski M., Etyka sztucznej inteligencji. Wprowadzenie, Warszawa 2022 (https://ethicstech.eu/wp-content/uploads/2022/12/ESIW-v2.0_FINAL.pdf)</p> <p>Floridi L., The Ethics of Artificial Intelligence: Principles, Challenges, and Opportunities, Oxford University Press, Oxford 2023.</p> <p>Friedman B., Hendry D.G., Value Sensitive Design: Shaping Technology with Moral Imagination, MIT Press, Cambridge MA 2019 (ISBN: 978-0-262-03953-6).</p> <p>Szutta A. Czym zajmuje się etyka sztucznej inteligencji? Filozofuj! 2024 nr 1 (55), s. 1719.</p> <p>Widłak T., Techno-Legal Virtues in Hybrid Adjudication: Judicial Excellence in AI-Augmented Courts, <i>Minds and Machines</i> (Springer).</p>	
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Boddington P., AI Ethics: A Textbook, Springer, 2023</p> <p>Coeckelbergh M., Why AI Undermines Democracy, Polity 2024</p> <p>Coeckelbergh M., The Political Philosophy of AI, Polity 2022</p> <p>Sandel M.J., The Case Against Perfection: Ethics in the Age of Genetic Engineering, Harvard University Press, Cambridge MA 2007.</p> <p>Smuha (red.) N.A., Cambridge Handbook of the Law, Ethics and Policy of AI, CUP 2025</p> <p>Vallor S., The AI Mirror: How to Reclaim Our Humanity in an Age of Machine Thinking, Oxford University Press 2024</p> <p>Vallor S., Technology and the Virtues: A Philosophical Guide to a Future Worth Wanting, OUP 2016</p> <p>Widłak T., Temida z charakterem: filozoficzno-prawny przewodnik po cnotach sędziowskich, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego / Wolters Kluwer Polska, Gdańsk 2025.</p>	
	Adresy eZasobów	<p>Podstawowe</p> <p>https://ethicstech.eu/wp-content/uploads/2022/12/ESIW-v2.0_FINAL.pdf - Chojnowski M., Etyka sztucznej inteligencji. Wprowadzenie, Warszawa 2022</p>	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.